ԻՔԻՆՃԻ ՍԷՆԷ 1865.
Ն° 121.

ՎԱՐԱԳԱՅԻ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՃԻՄԸ · ՅՈՒՆՈՒԱՐԻ 15
Ն° ١٢١

Ղազէթամբզ հաֆթատա պիր տէֆա օլարագ, ճիւմա իրթէսի կիւնլէրի նէշր օլունուր։
Ամթը պյուզը բէշինան 60 զուրուշ տուր։
Պիր նիւսխէսի 100 փարա տր։
Միւշթերիտէն հիչ պիր եէր իչին, հիչ պիր փարա բասթա փարասը մանթըսպ օլունմազ։

—o—

Միւշթերի եաղըմայա արզու իտէն զաթլար, եա Ղէզիր խանընտա 17 Նիւմէրօրու Թարխանէմիզէ, վէ եախատ Վարագը խանընտա իւսթ գաթտա 8 Նիւմէրօրու օտատա քէնտի ատամբմբզա, արզուլէրինի պէյանէ հիմմէթ իլմէլի տիրլէր։

Իլանաթը պիր սաթրը իլգ տէֆա իչին, զուրուշ 3
Իքինճի տէֆա իչին 2
Իւչիւնճիւ տէֆա իչին 1
Ամ զուն պահուլար իչին այրըճա բաղարլըգ օլունուր։

—o—

ՄԷՏՈՒՐԻՆ

ԻԶՄԻՐ · Տիգրան Աղա Գարագաշեան։
ԻԶՄԻՏ · Մինաս Աղա Մոմճեան։
ՊՐՈՒՍԱ · Թէոփիլէ Աղա Գալիճեան։
ԷՏԻՐՆԷ · Թորոս Աղա Յովհաննէսեան։
ԹՐԱՊԶՈՒՆ · Վարդան Աղա Խաչեան։
ԳԱՑՍԷԼԻՑԷ · Գէորգ Աղա Գրիգճեան։
ՀԱԼԷՊ · Յովհաննէս Աղա Քիւրքճեանօֆ։
ԱՏԱՆԱ Հաճի Յակոբ Աղա Ուրֆալեան։
ՄԱՆՉԷԼԹԷՐ · Խաչիկ աղա Սինանեան
ԹԷՐՍՈՒՍ · Գրիգոր Աղա Մելքոնեան։
ԹՈՓԱՏ · Հաճի Աւետիս Աղա Արսլանեան։
ԵՕԶԳԱՏ · Գասպար Աղա Տէր Յովհաննէսեան։
ԱՄԱՍԻԱ · Բարսեղ Աղա Կիւմիւշեան։
ԱՓԻՅՕՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ · Հաճի Մկրտիչ աղա Թօրալեան
ՄԱՐԱՇ · Հաճի Տէվլէթ աղա Զօրսաճիեան։
ԹԷՔԻՐԴԱՂ · Ընթերցասիրաց Թանգարան։
ՐՈՒՍՃՈՒՔ · Վէ ՇՈՒՄՆՈՒ · Յակոբ աղա Գազանճեան։
ԳԱԼԱՍ Վէ ԻՈՐԱՅԻԼ · Յարութիւն աղա Շիրինեան։
ԱՆԹԱՊ · Նիկողայոս աղա Նազարէթեան։
ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԷ · Յովհաննէս աղա Քէչկէքեան։
ՍԱՄՍՈՆ · Յովհան աղա Գոյունճեան։
ՍՈՒՆԿՈՒՐԼՈՒ · Սարգիս աղա Նուրբուեան։
ՔԻԼԻՍ · Դաւիթ աղա (տապուն խանէ միւտիրի)։
ԻԶՆԻԿ · Հաճի Յակոբ աղա Թորթորեան։
ԷՐԶԻՆԿԵԱՆ · Թադէոս աղա Բագրատունի։
ԽԱՌԲՈՒԹ · Աբրահամ աղա Այվազեան։
ՊԻՒՔԲԻՇ · Յակոբ աղա Նազարէթեան։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻԷ

Տօգուզունճու Պիոս բաբա հազրէթլէրինին, էնվայի թահրիրաթը հավարունիյէլէրիյլէ պէյան իյլէտիկի ասրըմըզտա պուլունան խաթայայը աղիմ։

ԳԼՈՒՄԸ ԷՎՎԷԼ

ՍբՋ ասուրէնոէ օլան բանրէնէզ, նանիւրա-լէզ վէ բասիօնալէզ։

1° Ալլահանի պիր գուտրէթ, պիր ուլու վարլըգ, պիր ագլ ու պասիրէթ մէմպաը, վէ էշեայի ումումիյէտէն պրը պիր հիքմէթուլլահ եօգտուր, Ալլահ հեր շէյին թապիաթընտան պաշգա պիր շէյ տէյիլ տիր, վէ իշթէ պունտան տա նէշէթ իտեր քի, ասլա թէպէտտիւլ վէ թէղայեիւր գապուլ իմմէզ պիր հալտէ տիր։

Էլէ Թիյլէն, Ալլահ ինսանտա վէ հեր շէյտէ մէվճուտ տուր, հեր շէյ Ալլահ տրը, վէ Ալլահը ճէվհերինտէն հեր շէյտէ վարտրը։ Տիմէք տիր քի, Ալլահ վէ տիւնեա իքիսի պիր վէ այնի շէյ տիր, վէ պունտանտա նէշէթ իտեր քի, մատտէ իլէ բուշ, էլզէմիյէթ իլէ սերպէսթիյէթ, սահիհ իլէ եալան, իյիլիք իլէ ֆէնալըգ, վէ հագգանիյէթ իլէ ատէմի հագգանիյէթ (հագգսըզլըգ) պիր պիրիյլէ գարըշտրըրըլմագտա տրը։

2° Ալլահ թարաֆընտան ինսան վէ տիւնեա իւզէրինէ օլան թէէսսիր ինքեար օլունմայը տրը։

3° Ալլահա միւհթաճ օլմագսըզը, ագլը ինսան, սահիհի եանլըշտան, վէ իյիյի ֆէնատան թէմիզ իտիճի պիր միւմյեիզլի եէկանէ տիր. ագլը ինսան քէնտիսի իչին պիր գանունու մախսուս տուր, վէ քէնտի թապիի գուվվէթլէրիյէ, կէրէք ինսանլարըն վէ կէրէք թայիֆէլէրին հրֆզ ու վիգայէսինէ քեաֆի տիր (էլվէրիր)։

4° Մէզհէպճէ օլան քեաֆիէյի սահիհլիքլէր, ագլը ինսանա մախսուս պուլունան գուվվէյի ասլիյէտէն տօղմագտա տրըլար, տիմէք տիր քի պէնիի ատէմ իչին, քէնտի ագլ ու ֆիքրասէթի պիր ըէհպէրի ազիմ տիր, վէ անըն ըէհպէրլիյի իլէ հեր նէվի սահիհլիքլէրէ վագըֆ օլմայա միւգթէտիր տիր վէ պօրճլու տուր։

5° Ալլահ թարաֆընտան զուհուրա կէլէն Յայտնութիւնլար թէքմիլ սուրէթտէ տէյիլ տիրլէր, վէ իշթէ օլ սէպէպտէն, կիւն պէ կիւն իլէրուլէմէքտէ օլան, վէ սօնու կէլմէզ պիր հալտէ պուլունան իլէրուլէյիշինէ թապի պուլունմագտա տրը։

6° Խրիսթիյան տինի ագլը ինսանէ տապան տապանա զըստ տրը, վէ Ալլահ թարաֆընտան զուհուրա կէլէն յայտնութիւնլարը հիչ պիր շէյէ եարամատրգլարը շէյլէ տուրսուն, պէնիի ատէմին իլէրուլէմէսինէ տախի զարարը պուլունմագտա տիր։

7° Կէրէք ըէյզամպէրլիքլէր, վէ կէրէք մէյտանտա իզհար, վէ ազիզ քիթապլարտա հիքեայէ օլունան միւճիզէլէր, շուարա մարիֆէթիյլէ թէրթիպ օլունմուշ մասալլարտան իպարէթ շէյլէր տիրլէր, վէ խրիսթիյան տինինէ մախսուս օլան էսրարը խէֆիյէէ (խորհուրդք) իսէ, ֆէյլէսօֆլուգճա թէֆթիշլէրին եէքիւնի տիրլէր։

ԳԼՈՒՄԸ ՍԱՆԻ

Մի-ռէֆել բաֆօնալէմ.

8° Մատամ քի ագլը ինսան, պիզզաթ մէզհէպէ միւսավի պուլունմագտա տրը, տիմէք տիր քի, աստուածպաանութիւնճա օլան մատտէլէր տախի, ֆէյլէսօֆճա մատտէլէր կիպի միւպահասա թահթընա տիւշմէլիտիրլէր։

9° Խրիսթիյան մէզհէպինին քիւլլի ագայիտինտէն մագսէտ, պիլա իսթիսնա, ֆէյլէսօֆլուգ իլէ թապիի իլմիէր տիրլէր, վէ ագլը ինսան, եալընըզ թարիխճէ մալիւմաթլար իլէ բէրվէրտե օլտուղու հալտէ, վէ քէնտի թապիի գուվվէթ վէ մէպտէլէրինէ միւրաճաաթ իթթիկի թագտիրտե, ագայիտի մէզպուրէնին էն մուղլագլարընին (անլաշըլմազ օլանլարը) տախի ագլը ինսանէ թագտիմ գըլընտըը վագթլարա գատար վասըլ օլուպ, աթֆը նիկեահ իտեպիլէճէկի շիւբհէսիզ տիր։

10° Ֆէյլէսօֆ պաշգա շէյ օլուպ, վէ ֆէյլէսօֆլուգ տախի պաշգա շէյ տիր. ֆէյլէսօֆ օլանլար զահիրե ջըգմըշ օլան հագգանիյէթին հիքմիւնիւ թանըյըպ պաշ էյմէյէ հէմհագգլըտըրլար վէ հէմտէ պօրճլու, հալ պու քի ֆէյլէսօֆլուգ հիչ պիր հիքմ ալթընտա օլմայա գատըը վէ պօրճլու տէյիլ տիր։

11° Դիլիսէ հիչ, պիր խուսուստա ֆէյլէսօֆլուգ իլէ մէշղուլ օլմայա պօրճլու օլմատրգտան պաշգա, ֆէյլէսօֆլուղուն հեր պիր խէթասընա միւսաատէ իտիպ, վէ քէնտի քէնտույի թասհիհ իթմէք իւզրէ սէրպէսթ տախի պրրագմայա պօրճլու տուր։

12° Բուաքելական աթոռ, վէ Իսմա միաբանութիւնլարը, իլմին սէրպէսթճէ իլէրու կիթմէսինէ պիրեր մանի սայըլմագտա տրըլար։

13° Իլմի իլահիյի իլէրու կէօթիւրմիւշ օլան միւտէրրիսինի գատիմին թարաֆընտան զուհուրա կէլմիշ օլան ուսուլ ու մէպտէլէր, նէ ԸՆԴՐՈ ԴԱԼԸՐԸՆՈՒ ԲՅԹԻՅԱՃԱԹԸՆԱ, վէ նէտտէ իրիմէրին իլէրուլէմէսինէ մուվաֆագաթ իտէմմէքտէ տիրլէր։

14° Ֆէյլէսօֆլուգ տէնիլէն շէյ, ասլա գերբնական յայտնութիւնլարա միւրաճաաթ օլունմայըպ, վէ էհէմմիյէթ վէրիլմէքսիզին միւթալաա օլունմազը տրը։

ԳԼՈՒՄԸ ՍԱԼԻՍ

Մէղհէպճէ պէ Ռաբաֆլըգ վէ «էրպէ-Ռիյէ։

15° Հէր ատէմ, քէնտույէ սահիհ կէօրիւլէն մէզհէպէ խրտմէթ իտիպ, վէ ագլըն ըշղը օլան գրլաղուզլուղուն արգասընտան կիթմէյէ սէրպէսթ օլմազը տրը։

16° Հէր ատէմ քէնտի մէզհէպինին ային ու ատէթլէրինի իֆա վէ իճրա իյլէտիկի թագտիրտե, էպէտի սէլամէթի պուլուպ վէ մալիք օլապիլէճէք տիր։

17° Խրիսթիյան օլմայանլար տախի, հիչ տէյիլ իսէ, էպէտի սէլամէթէ նայիլ օլմագ իւմիտինտէ օլապիլիրլէր։

18° Իրօթէսթանլըգ տախի, սահիհ մէզհէպին, պաշգա պիր թարղտա օլան պիր գըսմը օլուպ, Իրօթէսթան քիլիսէսինէ տախիլ օլանլար տախի, Դաթօլիք քիլիսէսինէ տախիլ օլանլար գատար, Ալլահը նէզտինտէ հիւսնի գապուլիյէթէ մազհար պույրուլապիլէճէքլէր տիր։

ԳԼՈՒՄԸ ՐԱԳԻ

Սօֆուլէմ, Գօֆ-Նէմ, Ռէմէյէնի խէֆյէ, Ռէմէյէնի Թէվրաթը էրէֆ, «էրպէ-Ռիյէ Լաբ Ռէմէյէնի։

Օլաթէն էօյլէ վէպա իլլէթի նէվինտէն օլան ճէմիյէթլէր վէ կիւրուհլար, 1846 սէնէսի նոյեմբերի 9 ունտա, վէ 1849 սէնէսի ապրիլ 20 սինտէ, վէ 1849 սէնէսի դեկտեմբերի 8 ինտէ, վէ 1854 սէնէսի դեկտեմբերի 9 ունտա, վէ 1863 սէնէսի օգոստոսու 10 ունտա, էնվայի թահրիրաթլար վէ կոնդակլար իլէ, վէ պէզայէթ շէտիտ սուրէթլէրտե, չօգ տէֆա բէտտ օլունմուշլար տրը։

ԳԼՈՒՄԸ ԽԱՄԻՍ

Ռէնէ-ռ ան հո-ֆո-ֆլարը հաֆբընդա պո-լո-նան խէրայա։

19° Դիլիսէ ասլա պիր սահիհ վէ թէքմիլ, վէ սէրպէսթիյէթի քեամիլէյէ մալիք ճէմիյէթ տէյիլ տիր, վէ քէնտի միւսսիսի բէպպանիսինին հուգուգու մախսուսէ վէ գավիյէսի իւզէրինտէ միւէսսէս պուլունմագտա օլմատրզընտան, անճագ ճիսմանի հիւքիւմէթին զիրի իտարէսինտէ պուլունմազը, վէ հուգուգու հուտուտունու, անճագ ճիսմանի հիւքիւմէթ թախսիս ու թայեին իթմէքի տիր։

20° Հիւքիւմէթի բուհանիյէ, քէնտի հուգուգունու, ճիսմանի հիւքիւմէթին բիրգա վէ միւսաատէմնի թահսիլ իթմէտիքճէ, իճրայէ միւգթէտիր օլմամազը տրը։

21° Դիլիսէնին, անճագ Դաթօլիք քիլիսէսինին մէզհէպի տօղրու տուր տէյերէք, ագայիտի պինիյէ ահքեամընճա պիր հիւքմ վիրմէյէ սալահիյեէթի եօգ տուր։

22° Դաթօլիք միւէլլիֆլէր վէ միւտերիսլէր, անճագ Դիլիսէնին եանընմազ հիւքմի իլէ, վէ գանունճա պիր պէնտ իլէ, ումումուն իթիգատընա թագտիմ գըլընմըշ օլան շէյլէրտե, մուվաֆագաթա մէճպուրտուրլար։

23° Դիլիսէնին, ճիսմանի հիւքիւմէթին հիչ պիր գուվվէթինի, կէրէք տօղրուտան տօղրույա, վէ կէրէք տօղայրտան իսթիմալէ սալահիյեեթի եօգ տուր։

24° Իսմա բաբալարը, վէ ումումի մէճլիսլէրի, քէնտի հիւքիւմէթլէրի հուտուտունու թէճավուզ իտիպ, հիւքմտարլարըն հուգուգլարընը զապթ իթմէտիլէր, վէ ագայիտ ու ախլագ ու ատապա տայիր խուսուսլարտա իզհարը խէթայա տախի իյլէտիլէր։

25° Դիսգօպօսլուղա մէրպուութ պուլունան ճիւքիւմէթլէրտէն մաատա, գուտրէթի ճիսմանիյէ իլէ պէրապէր, պիր հիւքիւմէթի տիւնեեվիյէյի սայիրե տախի, աչըգտան աչըզա վէ եախատ զըմնէն, մէզքիւր հիւքիւմէթլէրե իլհագ օլունմուշտուր. հալ պու քի գուտրէթի ճիսմանիյէնին, իսթէտիկի վագըթ, մէզքիւր հիւքիւմէթի իպթալ իտեպիլէճէկի աշիքեար տրը։

26° Լյմվալու էմլաքէ մալիք օլմագըզա, գանունի վէ թապիի պիր հուգուգու եօգտուր։

27° Ալլահ քիլիսէ մէմուրլարը վէ Իսմա բաբալարընընը, տիւնեեվի մէսալիհէ տայիր հիչ պիր շէյէ գարըշմայա վէ տերիւտե իթմէյէ սեպահիյեեթլէրի օլմամալը տրը։

28° Եպիսկոպոսլարը, հիւքիւմէթի ճիսմանիյէնին բուխսաթը օլմատրգճա, հիչ պիր թահրիրաթը հավարունիյեե նէշը ու իլանընա հուգուգլարը եօգ տուր։

29° Իսմա բաբալարը թարաֆընտան իհսան պույրուլան լութֆ ու քերեմլէր, եա պաթրլ մէսապէսինտէ օլմալը տրըլար, վէ եախատ հիչ տէյիլ իսէ, հիւքիւմէթի ճիսմանիյէ թարաֆընտան թէմէնի օլունմուշ պուլունմալը տրըլար։

30° Դիլիսէնին վէ քիլիսէյէ միւթեալլիգ օլան քէսանընը մուաֆիյյէթինին էսասը, հիւքիւմէթի ճիսմանիյէ հուգուգունա թապի պուլունմագտա տրը։

31° Ռուհպան կիւրուհի թարաֆընտան, բաբասլարը ճիսմանի տավալարը հագգընտա զուհուրա կէլէն հիւքիւմէթի հաքիմանէլէրի, իսթէր խուսուսաթը միլքիյէյէ տայիր օլսուն, վէ իսթէր ճինայէթէ տայիր պուլունսուն, Այուրբ Ալթոռ միւսաատե իթսէ, վէ եախատ գարշը տուրսա տախի, իպթալ օլունմալըտրը։

32° Խարասլարը շախսլարընա այիտ պուլունան մուաֆիյյէթ հուգուգունուն, գավանինի թապիիյեեյէ վէ ատլ ու ինսաֆէ մուղայիր օլմայարագ, իպթալ օլունմասը ճասիզ տիր. վէ շու խուսուս թէգատտիւմիւ մէտէննի, վէ խուսուսիյլէ պիր սէրպէսթ հիւքիւմէթին մէպտէլէրի իւզէրինէ միւէսսէս պուլունան պիր ճէմիյէթ թարաֆընտան իտտաա տախի օլունմուշ տուր։

33° Իլմի իլահիյէ տայիր օլան թալիմին, անճագ բաբաս կիւրուհինին հիւքիւմէթի հաքիմանէսինէ մախսուս օլմասը, հիչ պիր հուգուգու մախսուսա, վէ իլմի իլահիյին էսասընա մէրպութ տէյիլ տիր։

34° Իսմա բաբալարը իչին, ումումի Դիլիսէնին հաքիմի մանթալագը վէ միւանթագիլի տիրլէր տէնիլմէսի իտտաասը, միջին դարտա զուհուրա կէլմիշ պիր իտտաա տրը։

35° Ումումի պիր բուհանի մէճլիսին սիճիլի, վէ եախատ քեաֆիֆէյի էհալիլէրին բէյի իլէ օլտուղու հալտէ, եալընըզ Իսմա եպիսկոպոսու Խաբա օլմայըպ, վէ Խաբա օլան մանթալագա Իսմատա օթուրմայա մէճպուր պուլունմայըպ, իլա սայիր պիր մէմլէքէթին սայիր պիր եպիսկոպոսու տախի, հէմ բաբա օլապիլիր, վէ հէմտէ սայիր պիր մէմլէքէթտէ օթուրապիլիր։

36° Միլլէթճէ պիր Սինոդ, սօնունտա նիչէ նէթիճէլէրե սէպէպիյեեթ վէրիճի միւճատելէլէրի մէն իտիպ, վէ հիւքիւմէթի ճիսմանիյէ իսէ, իշի պուլունտուղու եէրտե պըրագտըրմայա գատըը տրը։

37° Միլլէթ քիլիսէլէրի քէնտի քէնտիլէրի իտարէ իտիպ, վէ Իսմա Խաբասընտան այրըլա պիլիրլէր։

38° Իսմա բաբալարընտան չօգլարը, շարգ վէ զարպ քիլիսէլէրինին պիր պիրինտէն այրըլմասընա սէպէպիյեեթ վէրմիշլէր տիր։

ԳԼՈՒՄԸ ՍԱՏԻՍ

Ռէնէ-ռ ֆո-ֆէ-ֆոպոլինէ, կէրէ+ եալընըզ գալարը հալտէ, վէ կէրէ+ էլէ-ի էլէ ֆունանէպէրի պո-լանպոռ-գու ընգոպրոպ զո-հո-ռա կէլէն իսէ-ընալարը։

39° Իրբիւքլիք տէնիլէն հիւքիւմէթ, հեր պիր հուգուգուն էսաս վէ մէնպաը օլտուղունտան, հէմ քէնտի հիւքմիւնիւ հեր շէյտէ եէօրիւթմէլի, վէ հէմ տէ հիչ պիր հուտուտ թահթընտա պուլունմամալը տրը։

40° Դաթօլիք քիլիսէսինին թալիմի, կէրէք գանունլարա, վէ կէրէք ճէմիյեեթի պէշերիյէյէ տապան տապանա զըստ տրը։

41° Պիր հիւքիւմէթի ճիսմանիյէնին հիւքմտարը գաթօլիք օլմասա տախի, մուգատտէս շէյլէր իւզէրինէ, տօղայրտան օլուպ, վէ ատէմի գապուլինի պէյան զըմնընտա սալահիյեեթ սահիպի օլմալը տրը, վէ պիր շէյին իճրասընա միւսաատե իտիպ իթմէքէ, վէ սույի իսթիմալ կէօրտիւկիւնտէ, մէն իթմէք հուգուգունա տախի մալիք պուլունմալը տրը։

42. Իքի հիւքիւմէթ պէյնինտե, շէրիաթա տայիր պիր միւնազաա վուգու պուլտուգտա, հուգուգու ճիսմանիյէյէ տայիմա իւսթիւն սայըլմալը տրը։

43° Հիւքիւմէթի ճիսմանիյէնին, ռուհպանլարը մուաֆիյյէթի հուգուգունա տայիր զուհուրա կէլմիշ օլան մուահէտելէրի (գոնգօրտա) այիտ օլան բահիպ իսթէր բաղի օլսուն, իսթէր հօշնուտ օլմասը, մահվ ու լաղվ իթմէյէ սալահիյեեթի վար տրը։

44° Հիւքիւմէթի ճիսմանիյէ, մէզհէպէ, ատապ ու ախլագա. վէ հիւքիւմէթի ռուհանիյէյէ տայիր օլան հեր պիր շէյէ միւտախալէ իթմէյէ գատըը տրը։ Վէ պունտան տա նէշէթ իտեր քի, զամիր ու զիմմէթին իտարէսի զըմնընտա, Դիլիսէ չօպանլարը թարաֆընտան, քէնտի մէմուրիյեեթլէրի իգթիզասընճա զուհուրա կէլէն թալիմաթլարճա, հիւքիւմէթի ճիսմանիյէնին տախի ըէյի թահսիլ օլունմալը տրը, վէ պունտանտա գաթինաղար, աստուածային խորհուրդլարընը իտարէսի պասլընտա, վէ անլէրի գապուլէ էհէմմիյեթ կէօրիւպ, կէօրմէքէ զըմնընտա տախի սալահիյեեթի վար տրը։

45° Խրիսթիյան չօճուգլարընընը թահսիլ իւզրէ պուլունտուգլարը մէքթէպլէրին իտարէյի քեամիլէսինէ, եալընըզ բաբասլըգ մէքթէպլերի միւսթէսնա թուրթուլարագ, հիւքիւմէթի ճիսմանիյէնին գարըշմայա գուտ-

րէթի վէ հուգուգու վար տըր, վէ մէքթէպ-
լէր թալիմաթընճա, վէ տէրսլէրին թէնսիպ
ու գարարընճա, վէ տէրէճէլէրին թագսի-
մինճէ, վէ հօճալարըն թայեհինինճէ, պաշգա
հիչ պիր հիւքիւմէթին միւտախէլէ իթմէքլիյէ
հուգուգ ու սալահիյէթի եօգ տուր։

46° Ղաթթա բաբասլըգ մէքթէպլէրին-
սէ տախի, վէրիլէճէք տերսլէրին ուսուլի,
հիւքիւմէթի ճիմանիյէ թարաֆընտան թաս-
ղիգ վէ թահսին գըլընմալը տըր։

47° Ղէմիյէթի պէշերիյէնին իսլահը
հալի իգթիզասընճա, պիլա ֆարգ էհալի ի-
չին քիւշատ օլունմուշ օլան չօճուգ մէքթէպ-
լէրէնէ, վէ տէլիգանըլարա իլմի քիթապէթ
էօյրէտիլէճէք, վէ իյի թալիմաթլար վէրիլէ-
ճէք, վէ ատապ ու թէրպիյէ թէտրիս գըլը-
նաճագ սայիր խայրէթխանէլէրէ, րուհպան
կիւրուհի գարըշմամալը տըր, վէ քէնտի թա-
րաֆընտան թատիլ ու թէսվիյէ վէ էմրի միւ-
տախէլէ իտտասը կէօսթէրիմէյիպ, իլա
էօյլէ մահէլէր, անճագ հիւքիւմէթի ճիմա-
նիյէ վէ բօլիթիգչիյէնին, գուտրէթի քեամի-
լէսի թահթընտա պուլունմալը, վէ հօճալարըն
վէրոտիքլէրի տերսլէր, վագթիմիզէ հիւքմ իթ-
մէքտէ օլան էֆքեարը ամմէյէ ույղուն օլ-
մալը տըր։

48° Ղօճուգլարըն իտէճէքլէրի պու թարղ
թահսիլլէր, մէրգումանը Կաթօլիք տինին-
տէն վէ Պրիլիսէ հիւքիւմէթինտէն այրըսա,
վէ անճագ թապիի շէյլերին իլմէրինէ վէ
ճէմիյէթի պէշերիյէնին էօմր ու թէայիւ-
շի նիյէթ ու մագսէտինտէն իպարէթ օլա-
տախի, Կաթօլիքլէր թարաֆընտան քեամի-
լէն միւսաատէ վէ թահսին օլունմալը տըր։

49° Կէրէք ըուհպանլարը, վէ կէրէք սա-
տըգ էհալիլէրինին, Ռօմա բաբասը իլէ զու-
հուրա կէլէն մուհապէրաթը սէրպէսթիյէ վէ
միւտավէմէսինի, հիւքիւմէթի ճիմանիյէ մէն-
իթմէյէ միւգթէտիր տիր։

50° Բառաջորդլուգլար իչին, շայէսթէ
կէօրտիւկիւ զաթը, առաջնորդ օլսուն իչին
թագտիմ իթմէյէ, վէ մէրգումուն առաջ-
նորդլուղունու թաստիգ զըմընտա, գանուն-
ճա թալիմաթ, վէ Սուրբ Աթոռատան պիր
թահրիրաթը հավարիյեունիյէ կէլմէզտէն
էվվէլ, քէնտի վիճակը էհալիսի թարաֆընտան,
իսթէքլէրինէ տայիր պիր շէհատէթնամէ
իսթէմէյէ տախի, հիւքիւմէթի ճիմանիյէնին, քէնտինճէ հուգուգու վարտըր։

51° Պունտանտա պաշգա, հիւքիւմէթի
ճիմանիյէնին, Եպիսկոպոսլարը առաջնորդ-
լուգտան ազ իթմէյէ, վէ եպիսկոպոսլար,
վէ եպիսկոպոսլուգլարճա խուսուսլարա, Ռօ-
ման բաբընա իթաաթա պօրճլու տէյիլ տիր։

52° Պրիլիսէ թարաֆընտան, մէղհէպճէ
պօրճլար իճրա վէ իֆասը ղըմընտա, կէրէք
էրբէքլէր վէ կէրէք նիսալար իչին թախսիս
գըլընան վագթլարը տէյիշթիրմէյէ, վէ մէղ-
հէպէ մախսուս օլան մահէլէրէ կիրմէք իսթէ-
յէնլէրէ, վէ ահտը ճէլիլ պէյան իտէնլէրէ
մուգավէմէթ իյլէմէյէ հիւքիւմէթի ճիմա-
նիյէնին հուգուգու վար տըր։

53° Մէզհէպէ տայիր օլան մահէլէրէ վէ
անչէրին հուգուգու ու իճրաաթընա մախսուս
պուլունան հիմայէթ գանունլարը իպթալ օ-
լունմալը տըր. վէ պունտանտա գաթինաղար,
հիւքիւմէթի ճիմանիյէ, ահտ ու ատագլարը
պաղընը գըրարագ, բաբասլըղը թէրբ իթմէք
իսթէյէնլէրին մագսէտլէրի իճրասը ղըմընը-
տա, մուավենէթ իթմէյէ միւգթէտիր, վէ
գէղալէք, հիւքիւմէթի մէղպուրէ, բաբասլա-
տա, մուավենէթ իթմէյէ միւգթէտիր, վէ
գէղալէք, հիւքիւմէթի մէղպուրէ, բաբասլա-
ըրն հէր նէվի մէքթէպլէրի իւզէրինէ նէզա-
քէթ իթմէյէ, վէ անլէրին վարիտաթլարը-
նըն էմրի իտարէսինէ միւտախէլէ իյլէմէյէ
տախի գատըր տըր։

54° Գրալար վէ Ռէնալէր, քիլիսէնին
շերիաթը հիւքմիւ ալթընտա օլմատըգտան
պաշգա, շերիաթճա նիշալը պուլունան մեսէ-
լէլէրէ տախի, Պրիլիսէտէն իւսթիւն սայրըմա-
լը տըրլար։

55° Պրիլիսէ հիւքիւմէթի ճիմանիյէտէն,
վէ հիւքիւմէթի ճիմանիյէ տախի Պրիլիսէտէն
այրըլմալը տըր։

ԳԼՍՄԸ ՍԱՊԻ

Թապդէ վէ էրէ-Ռիյանճա օլան ռէլիգա պայէ էէ-
ղնալար։

56° Ամպագա տայիր օլան գանունլարտա,
գապուլիյէթի բէպպանիյէյէ հաճէթ տէյիլ
տիր, վէ գավանինի պէշերիյէ (ինսան եաբ-
մասը օլան գանունլար) թապիաթա մուաֆըգ
օլուպ, վէ գապուլիյէթի բէպպանիյէ իլէ
թաստիգ գըլընմայա պօրճլու տէյիլ տիր։

57° Ֆէյլէսօֆճա վէ ատապ ու ռիլագ-
ճա զուհուրա կէլէն իլիմլէր, վէ միլքիյէ
գանունլարը, հիւքիւմէթի բէպպանիյէ վէ
բուհպանիյէ թահթընտա պուլունմայա պօրճ-
լու վէ մէճբուր տէյիլ տիր։

58° Պու ալէմտէ, մալ ու միլք հըրսըզ-
տան պաշգա պիր գուվվէթ եօգտուր, վէ հէր
նէվի թալիմ ու թէրպիյէ, վէ ատապ ու իր-
ֆանտան մագսէտ, հէր նէ թարիւ իլէ օլուր
իսէ օլսուն, անճագ քէսպի սէրվէթ վէ իճ-
բայի զէվգ ու սէֆա իյլէմքտէն իպարէթ օլ-
մալը տըր։

59° Ղուգուգ տիմէք, մատտի իճրա տի-
մէք տիր, վէ քիւլլի վաճիպաթը ինսանիյէ
տէտիքլէրի, պիր գուրու լաֆզտան իպարէթ
օլուպ, վէ ինսանլար թարաֆընտան զուհու-
րա կէլէն հէր իճրաատա, պիր հուգուգ գուվ-
վէթի վար տըր։

60° Հիւքիւմէթ տիմէքլէ, անճագ սա-
յըլարը վէ մատտի գուվվէթլէրին եէքիւնիւ
անլաշըլմալը տըր։

61° Պիր իճրատան պիր մէնֆաաթը խայ-
բիյէ հասըլ օլուր իսէ, հուգուգուն ազիզլի-
յինէ պիր սէքթէ վէրմիշ տիր սայրըլմամալը
տըր։

62° Տէվվէթլէր վէ միլէթլէր, պիր պիրի
իչինէ միւտախէլէ իթմէմէք մէպտէսի հէմ
իտտաա օլունմալը, վէ հէմ տէ իճրա գըլը-
մալը տըր։

63° Ալերասէթ իլէ հիւքիւմէթ սիւրմէքտէ
օլան պիր հիւքմտարը իթաաթընտան չըգ-
մագլըգ, վէ հաթթա իսեանէ գալգըշմագ-
լըգ տախի թէճվիզ գըլընմալը տըր։

64° Ալաթան զայրէթի եախսոտ մուհապ-
պէթի խաթրը իչին օլտուղու հալտէ, պիր
սուրէթի ճէլիլէտէ զուհուրա կէլմիշ օլան եէ-
մինի պօզմագ, վէ էպէտի գանունա գար-
շը սայիր հարաքեաթը զայրի մէրղուպէտէ
պուլունմագ, կիւնահ վէ այլպ սայրըլմատըգ-
տան գաթինաղար, բէք չօգ մէտհ ու սէնա-
լարա շայան տախի ատա օլունմալը տըր։

ԳԼՍՄԸ ՍԱՄԻՆ

Խրիսթոսի Նէֆէսինճա օլան էնէնալար։

65° Ադըլճա պագըլտըղը հալտէ, Պրիս-
տոսուն նէքեահ մատտէսինի, խորհուրդլարտան
պիրիսի սըրասընա վաղ իթտիկի, գապուլէ
շայան տէյիլ տիր։

66° Պսակ խորհուրդու պաշգա պիր շէյ
օլմայըպ, իլա պիր իլավէյի գօնթրաթ օլտու-
ղունտան, հէմ այրըճա իճրասը ճայիզ տիր,
վէ հէմ տէ սատէճէ պիր տուա հիւքիւմնտէ
թութուլմալը տըր։

67° Ղուգուգու թապիիյէէյէ նազարէն,
նիքեահ պաղը չէզիլմէզ պիր պաղ սայրըլմամալը
տըր, վէ պաղը խուսուսլարտա, հիւքիւմէ-
թի ճիմանիյէ, էվվէլ քի նիքեահընը պօղուլ-
մասընա, վէ եէնի պիր նիքեահ տահա իճրա
գըլընմասընա միւսաատէ իթմէյէ միւգթէտիր
տիր։

68° Ամնի լազըմ կէլէն պիր նիքեահա
մուխալիֆէթ իթմէյէ քիլիսէ միւգթէտիր տէ-
յիլ տիր, շու հուգուգ տախի հիւքիւմէթի
ճիմանիյէյէ այիտ տիր։

69° Ամէնի լազըմ կէլէն նիքեահլար հագ-
գընտա, քիլիսէ քէնտի հիւքիւմնիւ եէօրիւթ-
մէյէ, հէմ բէք կիճ պաշլամըշ տըր, վէ հէմ-
տէ տէյիլ քէնտի հուգուգույլա, իլա հիւ-
քիւմէթի ճիմանիյէ հուգուգունտան ալարագ
պաշլամըշ տըր։

70° Թրանթ Այնօգունուն գանունլարը
թարաֆընտան, նիքեահ խուսուսունտա լա-
զըմ կէլէն մումանաաթ ղըմընտա, Պրիլի-
սէ հուգուգունա գարշը կէլէնլէր ալէյհլերինտէ
զուհուրա կէլմիշ օլան անաթէմալար,
հէմ ադայիի Պրիլիսէտէն տէյիլտիրլէր, վէ
հէմտէ հիւքիւմէթի ճիմանիյէտէն ալընմըշ
պիր շէյ տիր։

71° Մէղքիւր Այնօգուն սուրէթի, հիչ
մագամընա կիրմէմէք խէվֆինէ մէպնի, գա-
վանինի միլքիյէնին պաշգա պիր սուրէթ կէօս-
թէրտիկի եէրլէրտէ, էսէրի ճէպր կէօսթեր-
մէտիքտէն պաշգա, սուրէթի ճէտիտէնին, նի-
քեահ մատտէսինտէ թէվասսուլթունու ճայիզ
տախի կէօրմէքտէ տիր։

72° Լվէնմէքլիյի բաբասլարա իլք տէֆա
եասագ իտէն, սէքիզինճի Պօնիֆաս բաբ պ-
մուշ տուր։

73° Խրիսթիյանլար պէյնինտէ, ճիմանի
պիր գօնթրաթ, ըուհանի պսակ եէրինէ բէք
ալեա կէչէպիլիր. վէ նիքեահ գօնթրաթընընը
պիր խորհուրդ սայրըմասը, վէ եախսոտ պսակ
խորհուրդու իճրա օլունմայան նիքեահ գօնթ-
բաթը հիչ մէսապէսինտէ թուլթուլմասը վա-
հի պիր իտտաա տըր։

74° Նիքեահճա վէ եախսոտ գարը գօճաճա
տավալար։ Թապէն հիւքիւմէթի ճիմանիյէ
հիւքմիւնէ այիտ պուլունմագտա տըրլար։

ԳԼՍՄԸ ԹԱՍՍ

Ռօմա բաբը գոռորէթի ճիմանիյէ ալէյհինտէ
ղոհորա կէլէն էէրնալար։

75° Խրիսթիյան վէ գամօլիք Պրիլիսէսի
եվատլարը, հիւքիւմէթի ճիմանիյէ իլէ, հիւ-
քիւմէթի ըուհանիյէնին հիւսնի իմթիզաճը
զըմընտա, մուվաֆագաթտա տէյիլ սիրլէր։

76° Բառաքեական Պէթրոտան, հիւքիւմէթի
տիմնէէվիյէնին այրըլմասը, Պրիլիսէնին սէա-
տէթի հալ վէ սէրպէսթիյէթինի մուճիպ օ-
լաճագ տըր։

ԳԼՍՄԸ ԱՃԻՐ

Էէնի սէրպէսթիյէն դայէր օլան էէրնալար։

77° Հիմտիքի վագըթտա, սայիր մէղ-
հէպլէր պէր թարաֆ օլունարագ, եալընըզ
գամօլիք մէղհէպի իչին, տէվվէթ մէղհէպի,
օլմասը ճայիզ կէօրիւլմէսի, էլղէմիյէթտէն
տէյիլ տիր։

78° Պունտան տախի, ագլ ու պասիրէթ
իգթիզասընճա, պաղը գամօլիք մէմլէքէթ-
լէրինտէ, պաշգա մէղհէպտէն օլանլարը,
սէրպէսթճէ քէնտի մէղհէպլէրի իճրասընա
միւսաատէ օլունմուշ տուր։

79° Հէր մէղհէպէ, սէրպէսթիյէթի մլ-
քիյէ իւզրէ միւսաատէ օլունուպ, վէ հէր
քէսին քէնտի էֆքեար ու իթիգատընը ա-
ջըգտան աջըղա վէ ալէմ իչինտէ իզհար իյ-
լէմէսի սէպէպինտէն, էհալինին ատապ ու
թէրպիյէսինին գօլայճա պօղուլաճաղը, վէ
զիհնլէրին պուլանաճաղը, վէ ֆարգ արամա-
մագլըգ իլլէթինին հիւքմ իթմէյէ պաշլա-
յաճաղը, եանլըշ պիր իտտաա տըր։

80° Ռօմա Բարը, թէգատտիւմ (յա-
ռաջադիմութիւն), սէրպէսթիյէթ, վէ վագ-
թի հալ սիվիլիզասիօնու իլէ իմթիզաճ իտիպ,
վէ մուվաֆագաթ կէօսթէրմէյէ գատըր տըր
վէ պարճատու։

Պաշնատաքի 80 գրթա իսէթայա (մոլ-
ռութիւնլար), էհալի թարաֆընտան սէօյ-
լէնմէքտէ, եախսոտ էօյլէ սվմալը տըր տէյի
իտտաա վէ իթիգատ օլունմագտատըր տէյի,
Բաբա հաղրէթլէրի թարաֆընտան, 1846
սէնէսինտէն պէրու, էնվայի կոնդակլար իլէ,
այրը այրը բէտտ իլէ թագպիհ օլունմուշ օլ-
տուղունտան, հէր պիր պէնտին ալթընտա,
գանղի կոնդակ իլէ, վէ գանղի սէնէտէ վէ
գանղի այտա թագպիհ գըլընտըղը տախի եա-
զըմըշ իտիյսէտ, բէք ուղուն օլաճաղընտան,
անլէրին թէրճէմէսինտէն սարֆը նա-
զար օլունմուշ տուր։

Հու 80 գրթա խէթալարտան բէք չօգլա-
ըը, շիմտիքի ալիմլէր նէզտինտէ պիրէր ֆա-
զիլէթ սայրըպ, վէ էհալիլէր վէ տէվվէթլէր
թարաֆլարընտան իսէ, քէմալ մէրթէպէ
բիայէթ ու իթիպար օլունմագտէ օլտուղու
հալտէ, Բաբա հաղրէթլէրի թարաֆընտան,
պու մէքթէպէ հագարէթ օլունմասը, տօղրու-
սու բէք էսէֆ վէ թէճճիպ օլունաճագ պիր
շէյ տիր. վէ պաղըլարը, Բաբա հաղրէթլէրի
թէճճէնինիւն կէթիրմիշ տիր տէտիքլէրի գատար
վար տըր, գիրա տիւնեանըն կիտիշինէ, վէ
հագգանիյէթ ու մէտէնիյէթէ գարշը գէյ-
մագ նիյէթիյլէ, ագլի վէ թապիի հիչ պիր
գուվվէթ վէ իսպաթա մուլիք օլմայարագ,
եալընըզ պիր անաթէմա կոնդակլյա մէյ-
տանէ չըգմայա ճէսարէթ իթմէք, ատէթա
պիր քիւչիւք սօրա բարչասըյլա, Գալաթա
գուլէսինի երիթի վիրերէք տէվիրմէյէ չալըշ-
մայա պէնալէր տէնսէ սէզա տըր։

Լվվէլքի Բաբալար տախի, վագտա պէօյ-
լէ կոնդակլար չըգարըրլար իտի. լաքին օն-
լարըն հագգը վար իտի, չունքի օլ վագթ-
լարըն տտէմլէրի օլ գատար սօֆու իտիլէր
քի, թէասիւպլէրինտէն նաշի։ Բաբանըն
խաթրը իչին, օրթալըղը ալթ իսթ իտիպ,
գըրալարը վէ իմբէրաթօրլարը տախի գօր-
գուտուրլար իտի, հալ պու քի չիմտիքի էհալ-
լի, անճագ կիւլիւպ վէ իսթիհզա իթմէքտէն
պաշգա պիսիրք պիր իճրա կէօսթէրմէմէքտէ
տիրլէր. վէ էօյլէ օլաճաղընտա տէրքեար օլտու-
ղունտան, Բաբա հաղրէթլէրի պունու տէրք
իտէպիմէլի տէ, պէօյլէ ալէմ կիւլունճ օլ-
մագտան իհթիրազ իյլէմէլի իտի։

Պունտան Լուչ այ գատար մուգատտէմ,
Բաբրիքիանէ թարաֆընտան, միլլէթիմիզ
զաղէթալարը ալէյհինտէ զուհուրա կէլէն
պիր կոնդակը օգուտուղումուզտա, պաղը լա-
գըրտը վէ իտտաալարը իւզէրինէ, աշըրը տէ-
րէճէ հիճապ իթմէքտէն պաշգա, հայրի քի,
հալեա ըուհպան կիւրուհիմիզտէ, պէօյլէ ֆա-
սիտ, պաթիլ, վէ էսկիմիշ, չիւրիմիւշ, վէ
մէտէնիյէթ շէհրինին Պէթ Բաղարը խար-
ճը օլմուշ պիւիւմէր պուլունմագտա տըր տի-
մէքտէ իտի։ Բաբա հաղրէթլէրինին պու
կոնդակլարընը, վէ պու մոլորութիւնլարընը
օգուտուղումուզտա իսէ, տահա նիչէ գամօլիք
էհալիլէրին, էֆքեարճա սէրպէսթիյէթ, վէ
մէտէնիյէթճէ թէգատտիւմ ղըմընտա,
պիզտէն հեղարանքեղ զիյատէ աճընմայա
շայան պիր հալտէ պուլունտուղլարընը բանա
կէօրտիւկիւմիզտէն, քէնտի հալի հազրը-
մըզ իչին, հեղարան թէշէքքիւրլէր իթմի-
շիզ տիր։

Հաշարըզ պիզիմ գամօլիք գըսմըղտա
պուլունան պիր թագըմ բաբաս գաֆալարընը
քէնտիլէրի մէտէնիյէթ թարիգինտէ տիր-
լէր գըյաս իթտիքտէն պաշգա, ումումէն միլ-
լէթիմիզին սէատէթի հալինի, վէ թարիգը մէ-
տէնիյէթտէ իտէճէկի թէգատտիւմ վէ թէ-
բագգըյը տախի, անճագ գամօլիք քիլիսէսի
կիրտապընտա կէօրմէքտէ տիրլէր։

Միլլէթիմիզին լուսաւորչական գըսմը բա-
բասլարը, վագտա ալէսսէվվիյէ ճահիլ վէ
գապա տըրլար։ Հալ պու քի գամօլիք բուհ-
պանլարը գուվվէթլէրինին վէ իտտաալարընընն
անճագ եիւզտէ պիրիսինէ մալիք պուլուն-
տուղլարընտան, վէ քիլիսէճէ իտարէնին է-
սասը սէրպէսթիյէթ իւզէրինտէ պուլունտու-
ղունտան, աղ ղայրէթ իլէ, բէք չօգ իլէրու
կիտիլէպիլէճէկի պի իշթիպահ տըր։

Բաբա հաղրէթլէրինին մէղքիւր կոնդակ-
լարընա գարշը, եալընըզ Ֆրանսա տէվլէթի
վէ ղաղէթալարը թարաֆընտան ատէմ գա-
պուլիյէթ վէ հօշնուտսուղլուգ կէօսթէրիլ-
մէյիպ, իլա պիղաթ Բմֆթրիա մէ հաթթա
գամօլիքլիք գըլըճընը հէր միլէթտէն զիյա-
տէ չէքէն Խրանեա թարաֆընտան տախի
կէօսթէրիլմիշ օլտուղունտան։ պաղը ղաղէ-
թալարընը, պաղը ճիւտէ վէ պահօլարընը ա-
շաղըտա պէյան իտէրիզ։

Պու արաատա Ֆրանսանին ըուհպան կիւ-
ըուհինին քեաֆիֆէսի, հիւքիւմէթին, մէղ-
քիւր կոնդակլին օգունմամասը զըմընտա իլան
իթտիրտիկի եասաղա իյի կէօզ իլէ պագմա-
աղգտան պաշգա, պաղըլարը, բէք չօգ հիտ-
տէթ տախի կէօսթէրմիշ օլտուգլարընտան,
պիր գաչլարընընն պէյանընը միւնասիպ կէօ-
ռիւրիւզ, զիրա, եալընըզ բաբասլաբա գար-
շը եաղըլանլարը պիլտիրիպ, բաբասլար թա-
ռաֆընտան սէօյլէնիլէնլէրի սիւքիւթ իւզրէ
կէչմէքտէ հագգանիյէթտէն տէյիլ տիր։

Գամպրէ արքեպիսկոպոսու ճէնապլէրի
թարաֆընտան, Ֆրանսա մուհաբէմաթ վէ
մէզահիպ նազըրընա պիր մէքթուպ թէպլիղ
գըլընտրգտան սոնրա, պիր սիւրէթի տախի
Լունիօն նամ Բաբա թարաֆտարը ղաղէթա-
տա տէրճ օլունմուշ տուր։

Գամպրէ 1865 յունվար 3,

. . . . . .

«Մէղքիւր կոնդակլին օգունմասը հագգընտա, թարաֆընըզտան զուհուրա կէլէն եա-
սագ զըմընտա, էէնիտէն պիր շէյ սէօյլէմէ-
յէ հաճէթ կէօրմէմիշիմտէն, պունտան օն
սէքիզ սէնէ էվվէլ, նիչէ պէօյլէ պիր մի-
նասէպէթլէ սէօյլէմիշ օլտուգլարըմը թէ-
քէրրիւր իլէ իգթիֆա իտէրիմ։

«Բաբա հաղրէթլէրի թարաֆընտան զու-
հուրա կէլէն, վէ վիւքէյա մէճլիսի իտասընը
մէշղուլ իյլէյէն սիճիլատ (կոնդակ վէ խէ-
թալար), հէր քէսին էլինտէ պուլունմագտէ
տիր։ Թահրիրաթը մէղպուրէ խայլի կիւնտէն
պէրու, պասրըմըշ, տաղըմըշ, վէ հաթթա
ղաղէթալարա պիր սէրմայէ օլմուշտուր։

«Ռուսի ճիհանտէ ճիմիէտէն միւհթէրէմ
պուլունան պիր զաթը մուազամ թարաֆըն-
տան զուհուրա կէլմիշ օլան մէղքիւր թահ-
ռիրաթլարը օգումագ, պասմագ, նէշը ու ի-
լան իթմէք, վէ գրիթիգայա ալմագլըգ, հէր
նէվի վէ հէր սընրի ֆանուզլարը վէ տին ու
մէղհէպ տիւշմէնլէրինէ, հիւքիւմէթ թարա-
ֆընտան ճայիզ կէօրիւլմէսի, վէ միւսաատէ
օլունմասը զըմընտա ասլա թէէլքքի իթմէ-
յիզ։ լաքին շունա թէէսիւֆ իտէրիզ քի,
անճագ պիզէ, վէ սատըգ էվլատլարըմըզա միւ-
թէալլիգ օլան թահրիրաթլարը, քէնտի վի-
ճակլարըմըզտա օգումագլըգ։ Ֆրանսըզ օլ-

տուղումուղ հալտե , վէ հէր սընըզ բուհպան իշինտե , անճագ պիղէ եաւագ օլունմուշտուր , վէ պու իսէ պիղճէ , հատտէն զիյատե նիզամա վէ հուգուգումուղա մուղայիր պիր շէյ տիր ։

"Ղ՝ովվէթ , իֆրաթ մէրթէպէ էսէզ իտէրիզ քի , պաշգա մէզհէպտէն օլան բուհպանլար , սէրպէսթճէ , վէ հաթթա պիղիմ քիլիսէլէրիմիզ գաբուլարընտա տախի օգուտ մագտա , սէօյլէմէքտէ , վէ գօլթուգճուլարա վէրէրէք , վէ սօգագ սօգագ կէղտիրթիրէրէք սաթտըրմագտե օլտրգլարը հալտե , պիզ , վէ եալընըզ պիզ իսէ , օլ պապտե տիհանդմըզը տախի աչմագ իշին , հիւքիւմէթին էմրինէ միհթաճ պուլունմագտայըզ ։

"Պու եասագ նէ գատար զիյատե սիւրէր իսէ , օլ գատար զիյատե մուղայիրի նիզամ սայըլաճաղը տէրքեար , վէ զարարը պիզէ ա-յիտ օլարագ , գավանինի տէվէթիմիզին ճա-յիզ կէօյտիւկիւ մէզհէպ սէրպէսթիյէթինին պօղուլմուշ սայըլաճաղը , վէ հիւքիւմէթ թա-րաֆընտան , գաթօլիք մէզհէպի հիմայէ օլու-նաճագ եէրտէ , մուղայիրի զուհուրա կէլմիզ օլաճաղը աշիքեար տըր ։

"Ամենիէ , պիղճէ , սիզին թարաֆընընտան պէյան օլունան պու եասագ , մէզհէպիմիզին սէրպէսթիյէթինէ , պէօյլէ պիր ասըրտա , խրիսթիյանլըզըն տիւշմինլերի թարաֆընտան վուգուա կէլէնտէն զիյատե պիր մանի տիմէք օլաճաղընտան , աշըրը տերէճէ էսէֆ իտէրիմ ։

"Ա՝էմտէ էօյլէ պիր վագրթտաքի , տէյիլ տին ու մէզհէպ իճրասընտա գուսուր իտէն-լերէ , հաթթա Ա՝լլահը տախի , իսթէտիկի կիպի ինքեար իտիպ , վէ իսթէտիքլերինի թապ ու նէշը իտէնլերէ տախի , մէզհէպ սէրպէսթ տիր տէնիլերէք , քէմալ մէրթէպէ միւսաա-տե օլունմագտա տըր ։

"Ա՝ճէպա գաթօլիք մէզհէպի իշին , օլ գա-տա՞րտամը պիր սէրպէսթլիք ճայիզ վէ լայըզ տէյիլ տիր ։

"Ամենիէ , դեկտեմբեր 8ի կոնդակը ալէյ-հինտե թարաֆընըզտան թէպլիզ գըլընան եասագ , ֆէվգ էլ ատե պիր շէյ օլուպ , տէ-յիլ էալընըզ պիր թալիմաթա , իլլա Ռաբա հաղրէթլերինին փաբագատութիւնլարընա տախի մուղայիր պուլունտուղու , ամմէյ մա-լիւմտուր ։"

. . . . . .

Հու աթիտէքի մէքթուպ տախի , Ամենթօպան շէհրի Եպիսկոպոսու ճէնապլէրի թա-րաֆընտան մուհաքէմաթ ու մէզահիպ նա-զարընա թէպլիզ , վէ Ամենտամ սօֆուլար ղալէթասընտա թապ ու նէշը օլունմուշ տուր ։

" Ամենիէ լը մինիսթր ։

" Ընճագ էֆալը լաթիֆէ վէ մէրղուպէ իճրասընտա պուլունմագ ատէթտէն պուլու-նան յունվար իպթիտաը կիպի պիր կիւնտե , թարաֆընըզտան թահրիր վէ թէսեիր գըլը-նան նամէնիզի ալտը՝ Ամէղքիւ նամէնիզլէ , Ռաբա հաղրէթլերի թարաֆընտան սատը օլան սօն կոնդակըն , տէվլէթին Ամահանա-գրութիւնունա թօգունուր ճիւմլէլեր պուլուն-տուղու պէյանիլլէ , եպիսկոպոսլարըն նէշը ու իլան իլլէմմէլերի թէնպիհ օլունմուշ տուր։

" Պիլիրիմ , մենիսէ լը մինիսթր քի , շիմ-տիկտե , էօգլար գաթօլիք քիլիսէսինէ տօղ-ըր ան տօղրու մուղայիր օլան վարդապետու-թիւնլարա իման կէթիրմէքտե օլուպ վէ մէր-գումանըն օլ թարղ իթիգատլարընա իսէ , ղէմանէմիղին եէնի հիւքիւմէթլերի , պիր է-սասը գավի նազարը լայա պագմագտա տըրլար , նասըլ քի տօգուղունճու Պիոս հաղրէթլերիտե պիր պիբերվալըգ , պիր նէզաֆէթ (թէմիզլիք) վէ պիր ճէսարէթի ազիմ իլլէ , վէ հաթթա հէր պիր թէհլիքէյի տախի կէօղէ ալարագ , եէտինճի Պօնիֆասլար , վէ եէտինճի ազիզ Կրէկօարլար կիպի , էօյլէ օլտուղուն , ալէնէն ալէմէ պէյան վէ իլան իլլէմիզ տիր ։

" Լաբին Տրիլիսէնին տավասը , մէզքիւր կոնդակըն վիճակլարտա նէշը ու իլան օլուն-մասը զըմընտա տէյիլ տիր ։ Ճիւնքի մէզ-քիւր կոնդակտա միւնտերիճ պուլունան վար-դապետութիւնլարը , ֆայիտէլերինի թանը-յանլար միգտարի քիֆայէ պիլմէքտե օլտուգ-տան պաշգա , պիլտիրմէյէ պօրճլու օլանլար տախի , քէնտի պօրճլարընը էտա իթմէքտե տիրլէր ։ Պիզ էլվէրիր քի , շու կէչմիզ օ-լան սօն օն եախօտ օն իքի սէնէլերէ պէնզէր սէնէլերէ նայիլ օլալըմ , էօյլէ սէնէլէր քի , եպիսկոպոսլար սէրպէսթիյէթի լաղըմէյ մա-լիք պուլունմագտե օլուպ , վէ տէվլէթիմիզ ի-սէ , կիթտիքճէ քէսպի շէրէֆ իթմէքտէն աս-լա տուր օլմագտա տէյիլ իտի ։

" Ա՝գաա պիղ , պիզիմ իշին լազըմ օլան վագթէ մալիք պուլունմագտայըզ , լաքին , հիւքիւմէթ թարաֆընտան թէշէպպիւս օլու-նան թէտպիր զըմընտա իզհարը թէէսսիւֆ ի-տերիմ ։ Հէր հալտե , մէզքիւր թէտպիր ի-շին , էմրի թէկատիւմ էսէրի օլմայըպ , իլ-լա քեամիլէն ունուտուլուպ պիր թարաֆա աթըմըշտը տէյի , հագգըմըզա ինանմագտա օլտուղումուզ կէչմիզ վագրթլարա մախսուս պիր էսէրտիր տէյի իտտաա իտէրիմ ։

" Կէչմիզ վագրթլար քիմսէ հագգընտա ֆայիտէյի մուճիպ օլամամշտըրլար , նասըլ քի թարիխլէր շէհատէթ իթմէքտէտիրլէր ։ Վէ շիմտիքի հիւքիւմէթի իմբէրաթօրիյէմիզ տա-խի , կէչմիզ վագրթլարտան սարֆը նազար իթմէսինտե եանըլմամըզ տը ։ Իմտի , կէրէք ֆրամասնլար , կէրէք էհլի իսլամլալար , վէ կէրէք ճիւմհուր պաշըլար եիւզիւնտէն , ճէ-միյյէթի պէշէրիյյէնին պիր գօրգուի ազիմ օրթասընտա պուլունտուղու պէօյլէ պիր թէհ-լիքէլի վագրթտա , էօյլէ պիր թէհլիքէ քի , գուվվէյի մանէվիյէլէրին քեաֆֆէսի պիր արայա կէլէլէր , եինէ գուրթարամայաճագ-լարը աշիքեար տըր , հիւքիւմէթէն թէպտիլի նիյէթ վէ թարիգ իթմէսի , աճէպա գա՞նղի նիյէթ վէ գա՞նղի հիքմէթէ մէպնի տիր ։"

Մուլէն Եպիսկոպոսու ճէնապլէրի , քիլիսէ-տե , մէզքիւր կոնդակը օգութտուրտուգտան պաշգա , հագգընտա պազը մէգալաթը ղարի-պէտե պուլունմուշ օլտուղունտան , պիր իքի ճիւմլէսինի պէյան իտէրիզ ։

" Ինճէ պու սէպէպտէն նաշի , պիզ տա-խի ազիզ Ընպրօաղ կիպի տէրիզ քի , Պետ-րոս նէրէտե իսէ , Փիլիսէ տախի օրատատը . վէ ազիզ Յէրօմ կիպի տէրիզ քի , քիմքի Պետրոս իսմինէ թօրլամաղ իսէ տաղըտը . վէ ազիզ Օկիւսթէն կիպի տէրիզ քի , Թօմա սիճիլինի վէրտիկի անտե , հէր տավա պիթէր , վէ խուսուսիյլէ ազիզ Պօղոս կիպի տէրիզ քի , լիսանտա իգրար օլմատըզը հալտե , պիր ճանընն սէլամէթի իշին , եալընըզ հագգանիյ-յէթքէրվէրլիք վէ իման քեաֆի տէյիլ տիր ։"

Վէհզալիք թուր արքեպիսկոպոսու թարա-րաֆընտան , մուհաքէմաթ ու մէզահիպ նա-զըրընա թէպլիզ գըլընտրգտան պաշգա , Ամենտամ սօֆուլար ղալէթատա տէրճ օլունան պիր մէքթուպուն , պազը ճիւմլէլերինի պէյան ի-տերիզ ։

"Թուր 1865 յունվար 9

" Ամենիէ լը մինիսթր ։

" Յունվար 1 տէ թարաֆը ալինիզտէն իր-սալ պույրուլան պիր գրթա նամէյէ ճէվապ վիրմէզտէն էվվէլ , Ռաբա հաղրէթլերինին կոնդակլարընը իլանը պահսընտա , վիւքէլա մէճլիսի իսասընը , գարարընա միւնթազը օլ-մագ իսթէտիմ ։ Ա՝գաա պէն , քեամիլէն ռուհանի օլան պիր կոնդակըն քիլիսէլէրտե օ-գունմասը զըմընտա , Ա՝իւքէլա մէճլիսի խաս-սը , քէնտի թարաֆընտան միւտաֆէլէ օլուն-մագլըզըն , սալահիյյէթի իարիճինտե պու-լունտուղուն իզհար իտէր թէֆէքքիւրինտե պուլունմագտա իտիմ , հալ պու քի սօնրա-տանտա , եանըլմըշ օլտուղումու անլատըմ ։

" Պէօյլէ պիր հալտե , կոնդակըն նէրողու-ղէն բարչասընը թագտիս իթմէքլիյէ պօրճ-լու օլուպ օլմատըզմը թէֆթիշ իտէճէյիմ ։ Լաքին , սատրգլարը մէզքիւր ներողուղթիւն-տան մահրում պըրագմամագլըգ խաթրը ի-շին , թագտիս իթմէյէ գարար վէրտիկիմտե տախի , մէզքիւր կոնդակը եապան էլտէն պաշգա պիր էլ երրթմըշ օլտուղու էճիլտէն , բուիսաթլը պուլունան մէզքիւր ներողուղթիւն բարչասընը տախի օգումայըպ , անճագ օլ պապտե լազըմ կէլէն թալիմաթը վէրէճէկիմ տիր ։

" Լէկէր մատտէյի քէնտի ատի հալինտե պըրագմըշ օլսա իտինիզ , մէզքիւր կոնդա-կա , էօյլէ պիր թագըմ , քիլիսէ վարդապե-տութիւնունտան պիւթիւն պիւթիւն պի խա-պէր պուլունան մէզհէպսիզ զաղէթալար վա-սըթալարըյլա մահեալար վէրիլմէյիպ , իլլա , խրիսթիյան էհալիլէրէ լազըմ կէլէնի էօյրէթ-մէք իւզրէ , Ա՝լլահ թարաֆընտան մէմուրիյ-եէթի մախսուսէ ալմըշ պուլունան եպիսկո-պոսլար մարիֆէթի յէ թէէվիլ գըլընաճաղը պի իշթիպահ իտի ։ պիզիմ թարաֆըմըզտան վէրիլէճէք օլան մէկնութիւնլար , լէքէյի խէ-թատէն արի օլան աստուածաբանութիւնուն ահքեամընա մուվաֆֆըգ օլաճագլարընտան , մէզքիւր կոնդակըն ասլա Ա՝ետարանա , վէ հիչ պիր ասրըն աւանդութիւնլարընա մուղա-յիր օլմատըզը ռանա զահիրէ չըգաճագ իտի ։ Պիզ մէզքիւր կոնդակըն վարդապետութիւն-լարընըն , շիրազէյի ճէմիյեէթի պէշէ-րիյեէ մէպտէլէրինէ գաթան մուղայիր օլմա-տըգտան պաշգա , ճէմիյեէթի ճէտիտէնին գավվիլէշիպ թէմէլ թուրմասընը տախի , մուճիպի գավվիլերի օլաճագլարը իսպաթ ի-տէպիլիր իտիք , հալպու քի , էօյլէ հէր քէ-սին քէյֆինէ վէ քէնտի հալինէ պըրագըլ-տըզը թագտիրտե , ճէմիյեէթի մէզպուրէնին , պիւթիւն պիւթիւն պաշտան գըչտան չըգըպ , պիլա հիւքիւմէթ վէ բապրթա գալաճագը , վէ պինաէն ալէյհ տարմատաղըն օլաճագը պի շէքք տիր ։

" Օ՝ինէլերի վէ ֆիքիրլէրի թէնվիր իտէ-րէք , թէսկին իթմէք զըմընտա լազըմ կէլէն սէրպէսթիյեթի պիպէ պըրագմագլըզը ճայիզ վէ միւնասիպ կէօրմէտինիզ ։ Ի՝օյլէ պիր վա-գրթտա եաշամագտայըզ քի , հէր քէս ճէ-զասըզ գալարագ , մէզհէպէ , վէ ագայիտի տինէ , վէ Փիլիսէնին հուգուգլարընա , վէ խրիսթիյանճա , ատապ ու թէրպիյէ տա-յիր նիզամթա , վէ Յիսուս Քրիստոսուն վէքիլլինին թալիմաթլարընա գարշը հիւճում վէ հագարէթլէր օլունմագտե տիր ։ Հալպու-քի անճագ եպիսկոպոսլար մէզքիւր սեր-պէսթիյեթտէն մահրում գալարագ , սիւ-քիւթի իթթիխաղ իթմէյէ մէճպուր պու-լունմագտատըրլար ։ Եպիսկոպոսլարա , միմ-պերէ ըգարարագ , մէզքիւր ազիզ խուսուս-լարը հըֆզ ու վիգայէյէ չալըշմագ եասագ օլունմուշտուր , մէզքիւր միմպերլէրտէն աշա-ղը էհալիլէր իւզերինէ իսէ , աղըրլըգ վէ սիւ-քիւնէթի հալրահմէթլերինտէն պաշգա հիչ պիր շէյ եաղմամըշ տըր ։

"Պօնսիէս լը մինիսթր , 1858 սէնէսինտե , Գավանին մէճլիսինտե , իմբէրաթօր հազրէթ-լերի թարաֆընտան թէլաֆֆուզ օլունմուշ օլան , շու ամիտէքի էլֆազը լաթիֆէնին իճ-ռասընտան , պէղայէթ ուզագ պուլունմագտա-յըզ ։

"Ա՝լադաա գաթօլիք մէզհէպինէ , Ֆրանսա էհա-լիսինին պիւյիւք գըսմը խրատէթ իթմէքտե տիր , լաքին հիւքիւմէթին մագսէտի , մէզհէպ սէրպէսթի-յեեթինտէն իսպարէթ պուլունմագտե տիր ։ Գաթօ-լիք մէզհէպի Ֆրանսատա , շիմտիքի գատար հիւք-մէթ վէ սէրպէսթիյեթ կէօրմէմիշ իտի ։ Համագու-մար ժողովար պէլա մումանաաթ թէճէմմիւ իթ-մէքտե օլուպ , վէ եպիսկոպոսլար իսէ , քէմալը սէր-պէսթի իլէ , քէնտի մէմուրիյեեթի մուգատտէսէ-լերինի իճրա իթմէքտե տիրլէր ։

Միմայիլէյհ արքեպիսկոպոս հազրէթլէ-րի , պուրաճըգտա , բաբասլարը էվվէլքի իմ-թիյազլարընը վէ գուտրեթլերինի զիքր իլե , իզհարը թէէսսիւֆ իյլէտիքտէն սօնրա ,

"Ամենիէ լը Մինիսթր , զաթը ալինիզի տախի թաճիզ իթմիշ օլմամագ նի յէթիյլէ , տահա իլէրուլէրինի աչմագտան սարֆը նազար իտերիմ , ճիւնքի զաթէն ուզուն միճատէլէ-լերիտե սէվվէնէրտէն տէյիլիմ ։ Հիմտի ե-պիսկոպոսլար էօյլէ պիր հալտե պուլունմագ-տատըրլար քի , հալլերինտէն թէչէք քի իթ-մէյիպ , իլլա հուզուրի Եէզտանէ գաբանա-բագ , քիլիսէնին ֆէնալըգլարը հագգընտա աղլայըպ ֆերեատ իթմէլի , վէ էհալիլէրէ սուլֆ ու ասայիշ , վէ անլէրին իտարէլէրինէ մէմուր պուլունանլարա տախի ագլ ու պասի-րէթ , վէ քէմալէթ ու ֆէթանէթ բուհու-իհսան պույուրմասընը ըէճա վէ նիյազ իյ-լէմէլիտիրլէր ։

"Ի՝շհասը , մենսիէս լը մինիսթր , Յի-սուս Քրիստոսուն վէքիլլինին վէրտիկի թա-լիմաթլար պիզիմ իշին , տայիմա հէմ մու-գատտէս վէ հէմտե պօղուլմազ վէ տէյիշիլ-մէզ սայըլմալըտըրլար ։ պիզ գաթօլիքլիքտէն վաղ կէչմէտիքճէ , անընն թալիմաթլարընտան զէրրէճէ այրըլամայըզ ։ Ա՝յ բուհպան կիւրուհու բէք ալեա պիլիր քի , Մուրբ Ա-թոռուն հիւքիւմէթինէ սատրգ գալմագլըզա , տէյիլ եալընըզ զամիրլերի խաթրը իշին , իլ-լա բաբասլըգ նամուսու տույղուսու իշին տա-խի պօրճլուտուրլար ։ Փիլիսէլէրին անասը օլան Թօմա քիլիսէսի պիրլիյինտէն այրըլան քիլիսէլէրին նէ օլտուգլարընը , թարիխլէր ա-շիքեար սուրէթտե պէյան իթմէքտէտիրլէր ։ Թօմա բաբը թէէսսիրինտէն գուրթուլմագ իս-թէյէնլէր , շիմտի , խրիսթիյան տինինտե օլ-մայան հիւքմտարլարընը , վէ հաթթա հար-պիյե զապիթլերինին էմր ու իտարէլերի թահթընա տիւշերէք , էսիրլիք իւզրէ իմրարը էվգաթ իթմէքտէտիրլէր ։

"Պիզիպարընը ղայպ իթմիշ օլան մէզպուր քիլիսէլէրին բուհպանլարը , վագաա չօգ ի-բատլարա մալիք օլտուգտան պաշգա , միլ-քիյեճէ իմթիյազլարա , վէ տիւնեէվի ռիթ-պէլերէ տախի մազհար պույրուլմուշլար տըր ։ Լաքին Ա՝լլահ թարաֆընտան ճանլարընը սէ-լամէթի իշին չաղըրլմըշ պուլունմագլըգ շէ-ռէֆինի տախի , էհալի նէզտինտե ղայպ իթ-տիքլէրինտէն , էհալիլէրինէ չէքտիրտիքլերի հագգսըզ դարաղ ունէֆսանիյյէթլերի զըմ-նընտա , տիւնեէվի հիւքմտարլար եէտինտե պիրէր էյի ալեթ օլմուշլար տըր։

"Հու թէճրիւպէլեր Դաթօլիք բուհպան-լարը նէզտինտէն ղայպ օլմայաճաղլար , վէ թէհլիքէլեր արթտրգճա , գաթօլիք բուհպան-լարը տախի , առաքելական Մուրբ Ա՝թոռուն էթրաֆընտա , պիր պիրլէրիյլէ տահա զիյա-տե պիրլէշիպ սըգըշմագլըզընընն էլզէմիյյէ-թինի հիսս իտէճէքլերտիր ։ զիրա պէնիի ա-տէմին գուվվէյի սահիհէսի օլ Ա՝թոռտա օլ-տուգտան պաշգա , զիմմէթ ու զամիր սեր-պէսթիյեթի տախի օրատա պուլունմագտա-տըր ։"

Եպիսկոպոսլարտան պիր թագըմլարը պէօյ-լէ պաշ գալտըրըպ , հիւքիւմէթին էմրինէ գարշը թէշէքքի իթտիքտէն պաշգա , իչէ-բինտէն էմրի տիյնէմէյերէք մէզքիւր կոն-դակը քիլիսէտե քեամիլէն օգույան տախի պուլունմուշ , վէ ճէվապընը փիրմէյէ չաղ-ըրլըմըշ տըր ։

Ղազէթալարտա , եպիսկոպոսլար թարաֆ-լարընտան նէշը իթտիրիլմիշ , տահա նիչէ տիգաթա շայան մէքթուպլար վար իսէտե , պաղըլարընտա պաշգա տեֆայա թէրք իտե-րիզ ։

Սօֆուլուգ թարաֆտարը օլան ղազէթա-լար , մէզքիւր կոնդակ եիւզինտէն զուհու-ռա կէլէն ֆէնա թէէսսիրի կէօրտիւքլերին-տէն , ճիզվիթլիյի էլէ ալարագ , " հէր նէ գատար հէր քէսէ աճայիպ կէօրիւնմէքտե իսէտե , անընն ասըլ ֆիքրի վէ մագսէտի , տիւնեանընն կիտիշինէ գարշը տէյիլ տիր " տէյերէք էհալինին գապա թագըմինը գան-տըրմայա չալըշմագտա տըրլար ։

Կէչէն ճիւմա իրթէսի չըգան Ա՝էճմուատա , շու կոնդակ մէսէլէսինին օն պէշ կիւն գա-տար Յվրօպա ղազէթալարընը տօղտուրտուգ-տան սօնրա , պու էսնատե ունուտուլմայա պաշլամըշտըր " տէնիլմիշ իսէ տե , եինէ օլ կիւն Յվրօպատան կէլէն ղազէթալարտա , պիւթիւն պիւթիւն մուղայիրի , շէօյլէ քի հէման կոնդակ պահսլարընտան իպարէթ պուլունտուգլարը կէօրիւլմիւշ տիւր ։ վէ պիղ տէրիզ քի , պու մէսէլէ էօյլէ գէլայլըգլա ունուտուլմատըգտան պաշգա , ղազէթալարա տախի այլարճա սէրմայէ օլաճագ տըր ։

Իթալեատա տախի մէզքիւր կոնդակա գարշը բէք չօգ հագարէթլէր օլունմուշ տուր , հաթթա մահը հալին 7 սինտե , Ղա-բօլի շէհրինտե վագը Իսնիվէրսիթէ մէյտա-նընա , պիր չօգ մէքթէպ թալէպկէսի թէճէմ-միւ իտերէք , վէ վագթիյլէ բաբասլարընը տի-րի տիրի ատէմ եագտըրմագ իշին թէրթիպ իթտիքլերի աթէշ կիպի , ան աղթընճը տէհրտ-տէ , սէքիզինճի Պօնիֆաս բաբ թարաֆընտան սէրպէսթ էֆքեար սահիպի օլտուղու իշին , սաղ սաղ եագտըրըլմըշ օլան Ա՝իօրտանս Պը-րիւնս նամ զաթը արճանը նէզտինտե պիր աթէշ թէրթիպ իտերէք , պիյիւք շէնլիք իլե Ռաբա հաղրէթլերինին կոնդակընը , վէ Ամը-ռութիւնլար լայիհասընը , պիյիւք գալապա-լըգ օրթասընտա եագմըշլար տըր ։

Նաբօլի կիպի գաթօլիքլիքին մէրքէզի կի-պի պուլունան , վէ հալեա սօգագլարտա հէր քէօշէ պաշընտա պիրէր Ա՝ստուածածին սու-բեթլերի պուլունարագ , էօնլերինտե մումլար վէ գանտիլլէր եանմագտա օլտուգտան պաշ-գա , Բուսմարընն ֆօնիշմալըզը կիպի , հէր տիւք-քեան վէ մաղալա վէօտատա տախի պիրէր թասվիր պուլունուպ , վէ տէյիլ կիճէլերի , իլլա կիւնտիզլերի տախի , տէյիլ պիր թա-նէ , իլլա պէշ , ալթը , եէտի վէ սէքիզ օն թանէ մումլար եանմագտա օլան պիր մէմ-քէթտե , Ռաբա հաղրէթլերի ալէյհինտե պու մէրթէպէ իզհարը հագարէթ օլունմասը , տօղրուսու հէմ թէճճիպ , վէ հէմտե զիյա-տեսիյլէ էսէֆֆէ շայան տըր ։

Բուհպան կիւրուհու պու իճրալարը կէօր-տիւքտէն սօնրա տախի , քէնտի վագրթլարը-

նրն կէջմիշ օլուպ, շիմտիքի ինանլարընն պաշ-
գաստիր բուհ իլէ իլէրու կիթմէքտէ օլտուգ-
լաքընն ֆարգ ու ֆէհմ իթմէզլէր, վէ էինէ
քէնտի պաթրլ, վէ արթըգ սէօքմէզ իտտա-
լարընտան վազ կէջմէզ խսէլէր, պայաղըճա
տապրէքյի ագլ ու իտրաբտէն խարիճտէ պու-
լունմագտէ տիրլէր տիմէյ մէճպուր օլուրուզ։

Դաբօլիտէ էհալի վէ խուսուսիյլէ մէքթէպ
թաղէպէլէրի թարաֆընտան, պու մէրթէպէ ա-
սպարը սէրպէսթիյէթ իպրազ օլունմագտէ օլ-
տուղընն, սապրգ Ալաբօլի գրալը օլան Լբին-
ճիֆրանսօա հազրէթլէրի իշիթտիքլէրինտէ,
եինէ պիր կիւն շէհրի մէզպուրտա գրալըգ
իթմէք իմտիլէրինտէն վազ կէջրլէ՞ր մի ա-
ճէպ։ պիզ զանն իտէրիզ քի կէջմէզլէր,
շիմտիքի պու ալէմտէ իմտա իլէ եաշամագ հէր
ատէմ իշին իսէտէ, սօֆուլար զամէն ագ-
լի վէ թապիի իմտիլէրէ մալիք օլտուգտան
պաշգա, պիրտէ հիքմէթ նէվինտէն օլան իմ-
տիլէրէ տախի մալիք պուլունմագտա տըրլար։

Ցլօրանս տախի Գամթօլիքլիյին էն իլէ-
րուտէ պուլունան պիր շէհրի սլտուղու հալտէ,
պու տէֆա էհալիտէն պիր խայլի զէվամ,
քէնտի պէյնլէրինտէ պիր մէճլիսէ թէճէմմու-
ի տէրէք, Խարլամէնթօտան իճրասընը խամիտա
իթմէք նիյէթիյլէ, շու իքի մատտէյէ գարար
վէրմիշլէր տիր։

1՝. Դրսասա գրսաս գանունու, Եանի ա-
ռէմ էօլտիւրմէք ուսուլինին, Իթալեա տէվ-
լէթի մէմալիքինտէն քեամիլէն գալտըրըլ-
մասը։

2՝. Բուհպանլար միաբանութիւնլարընն
լաղվ օլունուպ, վէ վարիտաթլարընն, մէք-
թէպլէրէ վէ խայրաթխանէլէրէ թախսիս
գրլընմասը։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Գարուտանը տէրեա Մէհէմմէտ բաշա
կէջէն բազար կիւնիւ, մէքթէպի ֆիւնունու
հարպիէյի Շահանէյէ աղիմէթինտէ, պիր
մրգտար միւնֆէրիհ իւլ միզաճ օլուպ, ավտէթ-
լէրինտէ պիր գաշ կիւն տէվլէթխանէլէրինտէ
արամ վէ խսիրահաթ, վէ թէտավիյէ միւ-
տավէմէթ իյլէտիքլէրի հալտէ, խասթէլիքլէ-
րի պաղրբսագ իւֆիւնէթինէ թէհավվիւլ իթ-
միշ իսէ տէ, աթրպպա իֆագաթեապ օլմա-
լարը մէմուլինտէ իքէն, ճիւմա կիւնիւ, իլ-
լէթի մէղքիւրէ քէսպի իշթիտատ իտէրէք,
տաաթ սէքիզ սուլարընտա, պիւթիւն պիւ-
թիւն հայաթընտան գաթի իւմիտ օլունմուշ,
վէ ճիւմա իրթէսի կիճէսի սաաթ իքի սու-
լարընտա, թէքմիլի էնֆասը հայաթը միւս-
թէար իյլէմիշ տիր։

Պու կիւն թարաֆը էշրէֆի հազրէթի Ռա-
տիշահիտէն եավէրի մախսուս իրսալ, վէ հէր
սընըֆ սաաքիրի Շահանէտէն պիրէր մրգտար
իսպալ պույրուլտու, վէ վիւքէլյայի ֆէխամ
հազրաթընտան պաղը զէվամ պուլունտու-
ղու հալտէ, նաշը բահմէթ նագշը, հայա-
թընտա Յոհաննէտէ թէհիյյէ իյլէտիկի
մադպէրէյէ նագլ օլունմուշ տուր։ ՃԷՐԻՏԷ

Լյոյլէ պիր զաթը ֆէթանէթիսմամ վէ սա-
հիպ լիյագաթ ու խսիրգամէթին, տահա կէնճ
չաղընտա աղմի տարի պագա իյլէմէսի, տօղ-
բուսու ճիւմլէնին պայիսի էսէֆ ու քէտէրի
օլմուշ տուր, վէ օլմայա տա շայան տըր։

—Գարուտանընգ մէնէտի ճէլիլինին վու-
գուի թէպէտտիւլինէ տայիր, մապէյնի հիւ-
մայունը Միւլիւքեանէ պաշ քեսաթիպի աթու-
ֆէթլու Լյմին պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ
թէվտիան, իշ պու ճիւմա իրթէսի կիւնիւ,
Պապը ալիյէ իրսալ պույրուլուպ, վիւքէլյայի
ֆէխամ, վէ պաղը միմուրինի քիրամ հազը-
բաթը հաղը վէ մէվճուտ պուլունտուղըրը
հալտէ, պա քէմալ թաղիմ վէ իպճալ ֆէթհ
վէ գրաաթ օլունան խաթթը հիւմայունու էլ-
համ նիւմունը հազրէթի ֆատիշահինին սու-
ըէթի միւնիֆէսիտիր։

Վէզիրի մէալիսէմիրիմ.

Հագգ թէալեա բահմէթ իյլէսին Մէհէմմէտ բա-
շա վէֆաթ իթտիկինտէն, միւնհէլ օլան գարու-
տանլըգ մէմուրիյյէթի միւհիմմէսի, միճէրրէպ օ-
լան լիյագաթ վէ խսիրգամէթի իգթիզասընճա,
մէճլիսի պահրիյէ ըէյիսի Վէսիմ բաշայէ, բիւթ-
թէյի միշիրի իլէ պիթթէվճհհ մէմուրիյյէթի ի-
լան օլունմագ իւզրէ, Պապը ալիմիզ կէնտէրիլ-
մէշ տիր։

Էկպիմիզ թէալեա ճիւմէյի մուվաֆֆագ պու-
յուրսուն ամին։

Պրուսա միւթէսարրֆլըգը տէվլէթլու
Ֆամի բաշա հազրէթլէրինէ,

—Վիյանա սէֆարէթի սէնիյէսի, պիւյիւք
իլչիլիք իւնվանը վէ բիւթպէյի պալեա իլէ,
Թահրան սէֆիրի սապրգ աթուֆէթլու Հայ-
տար էֆէնտի հազրէթլէրինէ,

—Թէհրան սէֆարէթի սէնիյէսի, օրթա
իլչիլիք իւնվանիյլէ, մէճլիսի վալեա ազասը-
տան սէատէթլու Խայրուլլահ էֆէնտի հազ-
րէթլէրինէ։

—Մէճլիսի վալեա ֆազալըզը, զապթիյէ
միւսթէշարը սապրգ սէատէթլու Լուֆ պէյ
էֆէնտի հազրէթլէրինէ,

—Զապթիյէ միւսթէշարլըզը, բիւթպէյի
էվվէլի սընրֆը էվվէլի իլէ, խարիճիյէ քեա-
թիպի սապրգ սէատէթլու Լեմլի էֆէնտի
հազրէթլէրինէ,

—Խարիճիյէ քեաթիպի, բիւթպէյի էվ-
վէլի սընրֆը սանիսիյլէ, սէատէթլու Մէ-
հէմմէտ էֆէնտիյէ։

—Լյբէրի գայիմագամըզը, տէրկեահը ա-
լի գարուճու պաշարընտան բիֆաթլու Դա-
վիտ էֆէնտիյէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

—Կէչէնքի ֆուրթունալարա թութուլան
Վալերիա նամ Ինկիլիզ թաճիր կէմիսի,
Մարմարա սուլարընտա գարայա տիշիւպ
պաթմըշ, վէ իշինտէ պուլունան թայիֆէ
սանտալա պինէրէք պիր պիյիւք թաշընն ի-
զերինէ շըգարագ գըրգ սաաթ աճ վէ սու-
սուզ գալտըգլարը հալտէ, պիր Լյունան կէ-
միսի թէսատիֆ իթմէքլէ, մէրգումանը ա-
լըպ պուրայա կէթիրմիշ իտուկինին իշիտիլ-
տիկի Դէրիտէտ օգունմուշ տուր։

—Տէվլէթլու Վէսիմ բաշա հազրէթլէրինին
մագամը վալեայը գարուտանիյէ իրթիֆալէրի
ճիհէթիյլէ, միւնխէլ օլան մէճլիսի պահրիյէ
ըիյասէթինէ, ֆըրգայը պահրիյէյի շէհրի-
յարի գոմանտանը սէատէթլու Խասիմ բաշա
հազրէթլէրի թայեին պույրուլմուշ տուր։

—Օաթը վալայը հազրէթի գարուտանի-
յէ, թէպտիլէն նըշանը ալիյի Օսմանի վէ
Մէճիտիյէնին պիրինճի բիւթպէյէրինտէն պի-
րէր կրթասը իհսան պույրուլուպ, քէնտիլէ-
բինտէ պուլունան իքինճի բիւթպէյէրտէն Օս-
մանի վէ Մէճիտիյէ նըշանը ալիյէ-
ըէյիսի մէճլիսի պահրիյէ սէատէթլու Խասիմ
բաշա հազրէթլէրինէ ինայէթ պույրուլմուշ
տուր։

—Կէրէք թաշրալարտան, վէ կէրէք Խս-
թանպօլտան, ղազէթալարըմըզըն կիւնիւնտէ
կէլմէտիկի կէօրիւլտիւկիւ հաֆթա թարաֆը-
մըզա անինտէ նիւմէրօսուլա պիլտիրիլմէսիյլէ
պէրապէր, պէտէլ ագճէսինի թէտիյէ իթ-
միշ օլմայանլարընն, պիր ան էվվէլ էտայէ
հիմմէթ իթմէլէրի ըէճա վէ իսթար օլունուր։

—Պիր գաշ հաֆթատան պէրու ղազէ-
թալարտա թապ ու նէշր օլունմուշ օլան Տէվ-
լէթի ալիյէ պիւճճէսինի, Մէճմուատան ա-
լարագ տէրճ ու պէյան իտէրիզ։

Տէվլէթի Ալիյէնին պիճճէսի, եանի «Էնէվլ ի-
բաա մասրաֆ մաալանէսի»։

Խայրը վագրթատան պէրու պէրլէնիլէն, վէ
էրէյի զէմանտան պէրիւ ահվալը մալիմ օ-
լան պիճճէ, պու տէֆա ըէսմէն նէշր իւ իլ-
լան գրլընմըշ օլմաղ իլէ, շու վէճճ իլէ խիւ-
լասա իտէպիլիրիզ։

Վ Ա Ր Ի Տ Ա Թ

		ԴՐՈՇ	ԱՌՆ.
Վ Ա Ր Կ		606409	247
Պէտէլաթը ասկերիյէ		122166	105
	Դ'էման	728,575	352
Բոսսոսմաղ։ Լյօշիւր		876.615	418
Ընդամ		223,478	447
Լ Ա Հ Մ Ը իրընզը		3.643	121
Կիւմրիւք		426,000	
Թիւթիւն		235.000	
Պալըգխանէ		12,482	105
Գոնթրաթօ		3,428	5
Վ Ա Ր Ա Գ Այի սահիհէ		30,000	
Մէսքէրաթ		30,000	
Թարու		25,000	
Բուսումաթը միւթէնէվիէ		245,000	
	Դ'էման	2,110,648	96
Բօսթա		20,152	90
Թապխանէի ամիրէ		2,500	
Լյմլաք		3,357	251
	Դ'էման	26,009	341
Տալիան		4,580	314
Օրման		3,500	
Լյմլաքը Հիմայուն		16,618	458
Թուզ		220.000	
Մէատին		15.844	202
	Դ'էման	260,543	474
Մըսըր վէրկիսի		80.000	
Ուլահ վէրկիսի		5.000	
Պուղտան		3.000	
Սըրպ		4,600	
Միսամ ճէզիրէսի		800	
Էյնօրօզ		144	400
	Դ'էման	93 544	400
Պահրիյէնին իրատը մախսուսէսի		12,876	278
Թրիճարէթին		947	315
Ումուրու նաֆիանընն		3,064	203
	Դ'էման եէքիւն	3,242,190	459

Մ Ա Ս Ր Ի Ֆ Ա Թ

	ԴՐՈՇ	ԱՌՆ.
Տույունու խարիճիյէ, ֆայիզ վէ անա	458,048	50
Տույունու տախիլիյէտէն, էսհամը ճէտիտէ թահվիլաթը միւմթազէ ևն. ֆայիզ վէ անա	335.000	
Օն սենէլիք ֆայիզ	44,439	450
Իթամ սանտըղընա ֆայիզ	9,908	86
Սէհիմ, մուգաթա, թիմար, ֆայիզ	104.559	250
Դ'էման	493,906	286
Հիճազ, եէմէն, վէ սիւրրէ	74,978	147
Թէգաիւտիւք վէ վէղայիֆ	118,347	441
Մէճալիս ազալըզը, մէճլիսի վալա	16,793	164
Դ'էման	210,146	252
Լյազինէյի խասսա	241,199	395
Ումուրու հարպիյէ	657,049	487
Թօփխանէ	133,346	197
Պահրիյէ	204,205	317
Տաավի	20,935	89
Լյվգաֆ	30.455	287
Տախրիլյէ	308,200	215
Խարիճիյէ	26,375	354
Թրիճարէթ	4,785	243
Ումուրու նաֆիա	12,588	42
Օ Ա Պ Թ Ի Յ Է	32,512	113
Դ'էման եէքիւն	1,740,699	230
Մալիյէ	136,360	64
Պանգալարա պօրճ	35,236	
Պէրիյեէթիշշամ գօնսօլիտէրի	58,560	
Ռէշինան ալընան վէրկի թէնզիլի	22,715	294
Մէհճիրինի չէրաքէսէ	50,000	
Դ'էման	166,511	294
Դ'էման եէքիւն մէսարիֆ	3,205,672	185
Դ'էման վարիտաթ	3,242,190	450
Դ'էման մէսարիֆաթ	3,205,672	165
Ֆազլա	36,518	285

Կէչէն Ռուսիա սէֆէրինտէն էվվէլ, եա-
նի պունտան օն պիր սէնէ ադտէմ, տէվլէ-
թի Ալիյէնին վարիտաթ վէ մէսարիֆաթը
շու վէճճ իլէ հիսապ օլունուրտու։

Ս Ի Ն Ի Ն 1853—1864

	ԴՐՈՇ	ԱՌՆ.
Լյօշիւր	506 000	
Վ Ա Ր Կ	460,000	
Հարաճ	92,000	
Կիւմրիւք	197.600	
Բուսումաթ	345,000	
Մըսըր վէրկիսի	30,000	
Ուլահ	4000	
Պուղտան	2000	
Սըրպ	4000	
Դ'էման վարիտաթ	1,640.600	

Մ Ա Ս Ր Ի Ֆ Ա Թ

	ԴՐՈՇ	ԱՌՆ.
Լյազինէի խասսա	180.000	
Բաքիրի Հարպիյէ	600,000	
Թէրսանէ	80,000	
Թօփխանէ	60,000	
Տախրիլյէ	364,000	
Խարիճիյէ	20,000	
Լյվգաֆ	30,000	
Սէհիմ, գայիմ ֆայիզ, վէ միւթէֆէրրիգա	306,600	
Դ'էման մէսարիֆաթ	1,640,600	

ԱԶԳԱՅԻՆ

Իշխիտիկիմիզէ նազարէն, միլլէթտէն
թօբլանմասը լազըմ կէլէն վէրկիլէրին թահ-
սիլի խուսուսու զըմընտա, պազը միւզաքէրա-
թա կիրիշմէք նիյէթիյլէ, պու կիւն իշին,
Ընդհանուր ժողովուն գիւանը, Էջմիածնոր-
լար վէ Հոգաբարձութիւնլար, Քաղաքական
ժողովա տավէթ օլունմուշլար տըր։

Լյկէր վագթիյլէ Ընդհանուր ժողովտա,
շու վէրկի հագգընտա, Թուսինեան էֆէնտի
թարաֆընտան թագտիմ գըլընան ուսուլ վէ
թէրթիպ գապուլ օլունմուշ, վէ ճէմզէրի-
նին տիգգաթ վէ միւթալաասընա բույի մու-
վաֆֆագաթ կէսմէթիրմիշ օլսա իսի, 1864սէ-
նէսի վէրկիսի շիմտիյէ գատար թօբլանմըշ
օլտուգտան պաշգա, էհալինին հիւսնի թէ-
վէճճիւհ վէ էմնիյէթինի տավէթ իսիճի
պաղը իսլահաթլարա թէշէպպիւս օլունապի-
լէճէկինտէն, շիմտիտէ 1865 սէնէսի վէրկիսի
թահսիլինէ տախի ճէսարէթ վէ միւպաշէրէթ
օլունաճաղը, պիգճէ շիւբհէտէն միւթաղնի ի-
տի. չի՞ ֆայիտէքի, թէքէպպիւր պաշ գալտըրը-
տը, վէ սօն բէշիմանլըգ ագճէ իթմէզ օլտու. . .։

— Հիւանդանոց հոգաբարձութիւնու,
քէնտի էմրի նազարէթինի տուրտուրմուշ օլ-
տուղունտան, էթմէքճիսի տախի էթմէք վէր-
մէմէյէ պաշլամըշ տըր։

Գու խուսուստա բէք չօգ եաղաճագլարը-
մըզ վար իսէտէ, էսէֆ ու հիճապրմըզտան,
սիւքիւթի իթթիխազ իթմէքտէյիզ։

—Սէսմուիմիզէ կէօրէ, Քաղաքական ժողով
թարաֆընտան, ֆիլհագգա Սօմճեան մէ-
սէլէսի, թէքրարէն Տնտեսական խուրհուրդա
իհալէ գըլընտգտան պաշգա, զամէն տեսուչ
թայէին գըլընմըշ օլան Յակոբ էֆէնտի Ցը-
բէնքեան տախի իսթիֆա իթմիշ տիր։

Ճէպա էվվէլքի գոմիսիոն քէնտի մաղ-
պաթասընը թագտիմ իթմիշ մի տիր, եօխ-
սա օրասը տախի թէրտէյի զուլմէթ արգա-
սընտա գալարագ, Տնտեսական խորհուրդ եէ-
նիտէն թահսիթ՞մը քիրլէմէյէ պաշլայաճագ
տըր։ Պիզճէ վալիֆէ տէյիլ տիր, զէրա մէղ-
քիւր գոմիսիօնուն սօն գարարը եախսա ար-
ձանագրութիւնու հայաթտա տըր, վէ հէմ-
տէ, արթըգ մէղքիւր մէսէլէ հալլ օլունմուշ
պիթմիշ տիր։ Չիւնքի, մէղքիւր արձանագ-
րութիւնիշի թա թէմէլինտէն իյլահ իտիպ
սարսըթմըշտըր, նասըլ քի շու աթիտէքի
սաթրրլարը, մէղքիւր գոմիսիօնուն ազալարը,
քէնտի իմզալարըյլա թաստիգ իթթիքտէն,
պաշգա, պիրլէր Սօմճեան Մկրտիչ աղա
տախի իմզալամըշտըր։

«Գոմիսիօնումուզ, մէղքիւր ազվիյաթ տաա-
գրգասընը, ինճէտէն ինճէյէ թէֆթիշ իյ-
լէտիքտէն սօնրա, անա տէֆթէրլէրէրինին, ֆիլ-
վագը անվաւէր օլտուգլարընը կէօրմիշտիր.
չիւնքի անա տէֆթէրլէրինէ էէքիլէն հէր պըն
տէֆթէրլէրի, ապօքրիֆա տըրլար, վէ չիւնքի
մէղքիւր մահիյեէ տէֆթէրլէր, սանտըգքեաբը-
ընն քէնտի մէմուրիյեէթինէ մախսուս օլան
եէվմիյէ տէֆթէրլէրինտէն էէքիլմիշ օլմայրպ,
իլլա պու կիւնքի կիւն ղայբդոս պոբ-ոնան
+եաղ ըաղարդան (պիր չօգ տէֆթէրլէր անլա-
մալըյըզ) էէքիլմիշլէր տիր։»

Գոմիսիօն ազալարը
Բարունակ ֆերուհ
Յակոբ Ցրէնքեան
Ղազան Ղորիկեան
Կեդրոնական դանճապահ
Մկրտիչ Սօմճեան

Պիր տէֆթէրին քէնտիսի պօղուգ օլուպ,
վէ ներէտէն էէքիլմիշ իսէ, օտա ղայդտա օլ-
մուշ օլտուղու հալտէ, պաշգա պիր շէյ
եաբըլամայրպ, իլլա պէշ ալթը սէնէլիք հիս-
սապը, հէկեան եէկեան արաշթըրըլմասը ի-
ճապ իտէճէկինտէն, Վարչութիւն թարաֆընտան
պատէղին մէղքիւր ղայդոսընը պէնիլէն
եաա պէֆթէրլէրէրին, հէր հալտէ մէյտանէ
ըգարթ տըրըլարագ, նէմթիճէյի լազըմէնին
զահիրէ ըգարըլմասընա հիմմէթ օլունաճաղը
մէմուլտէն տիր։ Չիւնքի քէնտի վազիֆէսին-
տէն պուլունտուղուտա աշիքնար տըր։

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Մանչեսթէրին Օտտ Ֆիէլօ ճէմիյեէթի-
նէ միւշհագ պուլունան Հայկ նամ լօճանընն
բիայէթլու աղալարը, ալաֆրանգա փետրուար
այընտա, պիրինճի վէ իքինճի հաֆթալարտա,
Ինկիլիզլէրին Ստղ Բրևեղեան նամ լօճասընտա
պիրէր պալօ վիրէճէք օլտուգլարընտան, ճէ-
միյեէթի մեզպուրէյէ տախիլ պուլունան պի-
բատէրլէրինէ, մեզքիւր այընը իպթիտասընտա,
Պէյօղլուտա քեպին Լալէ սօգաղընտա 13
նիւմէրօլու խանէտէն, քէնտի իմզալարընը
վիրէրէք տուսուլիյեէ պիլէթլէրինի ալմա-
լարընը իլան իտէրլէր։

Պէյէթ գըյմէթի 1 Ինկիլիզ լիրասը։
1865 յունվար 25,

Պէյօղլու Ե. Մ.
ՍԵՊՈՒՀ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ ՎԻ ԹԱՊԽԱՆԷ
Ց. ՄԻՆԱՍԵԱՆ